

ona socijalna teorija i praksa koja nam nudi hleb umesto slobode ne zasluži da joj poklonimo naše poverenje. Utoliko aksiologija Nikolaja Berdjajeva još uvek nije ništa izgubila od svoje aktuelnosti ni na Istoku ni na Zapadu a ni na sve četiri strane sveta" (Str. 258)

Josip KRIBL

MONS. IVAN VLAŠIĆ: HARFA DUHA SVE-TOGA, Zagreb, 1983, str. 127.

Ovo je dvanaesta knjiga u nizu pišćevih izdanja od 1938. do sada. Knjiga počinje, što ono bismo rekli: in medias res — s prvim naslovom *Harfa Duha Svetoga* da bi nakon toga pisac nanizao pedeset naslova sve do 117. str. i dodao stvarno kazalo. Na koncu knjige navodi citate Sv. pisma kojima se poslužio u knjizi. Neki od članaka iz knjige već su bili tiskani u *Vjesniku dakovacke biskupije*.

Svi članci zapravo su asketsko-duhovnog sadržaja, pozitivno-poticajni. Počinju navođenjem svetopisamskih događaja, događaja iz života svetaca ili napokon događaja iz života općenito što u razradi ima svoje pozitivno značenje. Nešto nam izgleda kao drugo-nokturnsko razrađivanje prema starom brevijaru. Tako npr. u dvadesetpetom članku *Dva zanimljiva viđenja*. Usporedbe iz Sv. pisma, iz života općenito ili iz života svetaca pisac valjano u potpunjuje i usklađuje. Možda bi gdjekada bilo dobro da nam pisac i kaže u čemu se stvar sastoji, a ne da nam samo govori o njezinoj pozitivnoj vrijednosti. Tako npr. u članku *Jedna laž i kleveta* pisac govori o pozitivnoj strani oprosta, što priznaju i D'Alambert i Voltaire, ali nam ne kaže u čemu se sastoji oprost, bilo potpuni bilo na određeno vrijeme. Svakako je u našim okolnostima pozitivno da u pedesetom ili zadnjem članku svoje knjige *Zagovor svetaca* obrađuje i zagovor sv. Nikole Tavelića. Možda bi se na str. dvanaestoj mogao izbjeći naziv sudbina pa staviti „na šeg životnog puta" itd.

Svakako je za čestitati piscu i za ovu njegovu knjigu koja ima sasvim pozitivno značenje. I još nešto: da je pisac u svojoj devedeset i šestoj godini uz svoju svežinu još i marljiv i nastoji svojim suvremenicima dati valjane plodove svoga uma i srca.

Josip KRIBL

IVAN HORVAT: NEDJELJE I BLAGDANI U ŽUPNOJ ZAJEDNICI, godina A, Samobor 1983, str. 400.

Ova knjiga propovijedi donosi nam u predgovoru lijepu misao i orijentaciju: moj spisateljski rad sadržan u ovoj knjizi (prvi svezak, a slijedi još drugi i treći, B i C ciklus), na kojem sam radio deset godina, izlazi iz tiska zato da bi pomogao „braći svećenicima, voditeljima samostalnih zajednica i bazičnih grupa u naviještanju riječi Božje".

To djelo svakako može poslužiti ne samo svećenicima već i laicima za proširenje vlastitog znanja temeljenog na Evanđelju.

Knjiga je pisana lakim i razumljivim stilom.

Tehnički raspored građe u knjizi je tako proveden da za svaku nedjelju imamo najprije u tri dijela kratku egzegezu triju čitanja dotične nedjelje, a nakon toga slijedi još tematska propovijed. Gdjekada egzegetske propovijedi imaju svoj motto ili uvod kao što to vidimo u propovijedima nedjelja Došašća, dok na drugim mjestima odnosno propovijedima toga nema, već autor izravno tumači čitanja. To možemo spomenuti i za tematske propovijedi. Ovdje vrijedi ona: *variatio delectat!* Čovjeku se sviđa različitost pa i ovdje. Jedno i drugo možemo naći u božićnim propovijedima.

Tematske propovijedi obrađuju svoju temu, naglašenu u mottu ili prema mislima koje su izvađene iz evanđelja i obrađene kao središnja poruka nedjelje, svetkovine ili blagdana.

U egzegetskom obrazlaganju autor ne nastoji misaono ili vremenski povezati sva tri čitanja. Nemojmo misliti da je to nedostatak u odnosu na ono što je autor imao pred očima kad je sastavljao propovijed, te moramo reći da to nije ni tako jednostavno.

No možemo uz to naglasiti da ni sastavljači novih misnih čitanja nisu baš pazili na to da bi sva tri čitanja uskladili s jednom glavnom misli. No, za propovijedi možemo reći: svugdje je proveo lagano tumačenje misnih čitanja.

U propovijedi na Veliki četvrtak pod naslovom *Gospodnja večera* autor nam najprije donosi tematsku propovijed a onda tumačenje čitanja. U bogoslužju Vazmene noći imamo kratko tumačenje svakog čitanja. Duhovski ponedjeljak ima samo tematsku propovijed i prema nastalim liturgijskim prilikama sasvim je dostatno.

Autor se nije ropski držao jedne šeme. Tako nam pred Došašće donosi mali uvod, ali toga nema za početak Korizme.

Propovijedi svetkovina i blagdana stavljene su po datumima, otprilike onako kako bi vremenski odgovarale. Na primjer: svetkovina Bezgrešnog Začeca Bl. Dj. Marije ili svetkovi-

na sv. Josipa. Ovdje bismo mogli reći da naslov knjige nema spomenute svetkovine već samo blagdane, iako svetkovine imaju svoju propovijed.

Autor nam nastoji riješiti i neke poteškoće koje se javljaju uspoređivanjem svetopisamskih izvora. Tako na svetkovinu Uzašašća Gospodnjeg, na 204. str., sv. Luka stavlja Gospodino Uzašašće na nebo na dan njegova Uskrsnuća, dok u Djelima apostolskim spominje da je Isus uzašao na nebo četrdeseti dan poslije svog Uskrsnuća. U Ivanovom se Evanđelju (20, 28) veli da je Isus odmah na dan svoga Uskrsnuća dao apostolima Duha Svetoga. Luka u Djelima apostolskim stavlja silazak Duha Svetoga na apostole deset dana nakon Uzašašća na nebo...“ Ta prividna proturječja, upozorava autor, pokazuju da evanđelisti nisu išli za tim da donesu životopis Uskrsnuloša, već su njihovi zapisi više katehetsko-teološke naravi... Tome bismo još za tumačenje mogli dodati ontološku zbilju uskrsnulog Krista s jedne strane, a s druge strane četrdesetdnevno pokazivanje Uskrsnuloša svojim apostolima i vjernicima, i to zbog njih, da ih znakovima koji su im poznati otprije u Isusovom životu, utvrdi u vjeri da je doista uskrsnuo.

Ovo se potvrđuje tekстом na 205. str. a jednako tako na 207: „Blagdan Gospodinova Uzašašća na nebo ili Spasovo znači završetak Isusovog zemaljskog boravka među ljudima, svršetak njegove vidljive prisutnosti na zemlji...“ Ako tome dodamo: čudesne tjelesne prisutnosti! — stvar smo riješili na neproturječan način.

Mogli bismo nešto i primijetiti: Iz srca je čovjekova nastala čitava drama. Izražajnije bi bilo tragedija. Nadalje kao da su negdje identificirani pojmovi svetkovina i blagdana, no to nije toliko važno propovjednički koliko terminološki.

Crkva je po sebi misijska, pa bi bilo dobro da je autor uvrstio i još jednu egzegetsku propovijed iz koje bi se vidjelo njezino poslanje.

Za neke tiskarske pogreške autor doista ne može odgovarati. To znamo svi koji imamo posla s tim. No ipak na 207. str. imamo samo pro... a stora je izostavljeno. Isto tako riječa umjesto riječi.

U literaturu bismo još stavili Pavla VI. Vidi str. 273.

Autorove nas propovijedi vode Kristu. Na 120. str. autor nas tako Evanđeljem uvodi u sadržaj Isusovog kušanja u pustinji... Recimo da je to najsvjetlija točka u Isusovom odnosu prema slobodi. Isus hoće da mu se slobodno priđe, slobodno povjeruje. Recimo usput da je to F. M. Dostojevski divno uvijekovječio u svome *Velikom inkvizitoru*. Krist traži čovje-

kovu pozitivnu slobodu. Slobodu koja će nas u okviru Evanđelja dovesti sretno Kristu. Ta misao prožima sadržaj propovijedi našeg autora.

Josip KRIBL

LOUISA JAQUES: NEKA NAS ISTA LJUBAV PONOVRNO SABERE — SESTRA MARIJA OD TROJSTVA, Zagreb 1982, 228 str. Izdao samostan sv. Klare, Zagreb.

U napomeni nam pisac fra Alein-Marie Dubois OFM veli da za sve zapisano u ovoj knjizi „dugujemo djelu č. oca Sylvère van de Broeck, belgijskog franjevca, duhovnika klarisa u Jeruzalemu i prvog izdavača spisa sestre Marije od Trojstva“. U predgovoru nam Hans Urs von Balthazar veli da je Marija od Trojstva tražila sebe u Kraljevstvu Božjem i to na taj način da je htjela slušati Božji glas. Štunja se smirivanjem strasti donosi joj spoznaju da se Bog svugdje nalazi da Bog traži ljudsku slobodu. Ona je upoznala tajnu ljudske nemoci i Božje svemoći s kojom se odvija zavjet žrtve i prihvaćanje Božjih odluka.

U prvom dijelu knjige je opisan životopis po naslovima *Djetinjstvo i mladost 1901–1928.* i *Obraćenje 1926–1938*, pa onda *U luci 1938–1940*. Drugi dio sadrži *Uvod, Osobne zapiske, I dođe čas da ostavi ovaj svijet i Jutarnje prikazanje*. Zatim izgovor stranih imena i napokon sadržaj. Sve je popraćeno i protumačeno bilješkama.

Louisa Jaques rodila se 26. travnja 1901. u Pretoriji od oca Nume i majke Elize Bornand. Otac, kalvin, bijaše misionar u Južnoj Africi. Majka joj je umrla brzo nakon rođenja i sva briga oko odgoja je prešla na oca i njezinu tetu Alis. Louisa je bila dobro dijete, no boležljivo ali sva predana težnji k savršenstvu. Kad je odrasla, dobila je mjesto u Lausannei. Trajno je težila za Apsolutnim. Sprijateljila se je s gospođicom Bluette de Blairville a ova ju upoznae opet s Adrianom Speyer, veoma inteligentnom djevojkom, koja ju je uvela u ozračje katolicizma. Kao činovnica osjeća samoću koju popunja posjetom bolesnika. Napušta službu, odlazi svojoj tetki Alis u Aberson. Bolesna na pluća mora se opet liječiti. U Abersonu se upoznala s tetkinim liječnikom. On joj počinje udvarati i njegovati je. 1924. prekida poznanstvo i ljuoav, koja bi je mogla odvesti od redovničkog zvanja.

Dolazi do spoznaje da je Krist Bog, da je Crkva važna za život. Odlazi u Milano na po-